

Obsah

1. ÚVOD	6
2. DEFINICE A ZÁKLADNÍ POJMY	9
3. NĚKTERÉ RADIAČNÍ A CHEMICKÉ HAVÁRIE	17
3.1 STRUČNÉ POUČENÍ Z MINULOSTI	17
3.2 INDICKÝ BHOPÁL 1984 – STRUČNÁ PŘÍPADOVÁ STUDIE	18
3.3 UKRAJINSKÝ ČERNOBYL 1986 – STRUČNÁ PŘÍPADOVÁ STUDIE	18
4. PLATNÁ LEGISLATIVA	20
4.1 ZÁKON O PREVENCI ZÁVAŽNÝCH HAVÁRIÍ	20
4.2 ATOMOVÝ ZÁKON	22
5. MODERNÍ MANAŽERSKÉ SYSTÉMY ŘÍZENÍ	25
5.1 APELL(OSN) – PŘEDCHÁZENÍ NEBEZPEČÍ PRŮMYSLOVÝCH HAVÁRIÍ	25
5.2 Hnutí RESPONSIBLE CARE – ODPOVĚDNÉ PODNIKÁNÍ V CHEMICKÉM PRŮMYSLU	25
5.3 PŘEDPISY CIVILNÍ OBRANY	26
5.4 ČESKÝ PROJEKT – BEZPEČNÝ PODNIK	26
5.5 MEZINÁRODNÍ A NÁRODNÍ NORMY	27
5.6 TRANSPORTNÍ A NEHODOVÝ SYSTÉM	27
6. PREVENCE ZÁVAŽNÝCH HAVÁRIÍ	29
6.1 STRUČNÝ ÚVOD	29
6.2 DOMINO EFEKT	29
6.3 MODELOVÁNÍ HAVARIJNÍCH NÁSLEDKŮ	30
6.4 PLNĚNÍ PREVENCE ZÁVAŽNÝCH HAVÁRIÍ	31
7. ANALÝZA RIZIKA	33
7.1 ANALÝZA RIZIKA NEBEZPEČNÝCH CHEMICKÝCH LÁTEK	33
7.2 PŘEHLED ZÁKLADNÍCH METOD ANALÝZY RIZIKA	34
7.2.1 Metoda analýzy rizika IAEA – TECDOC – 727	34
7.2.2 Relativní klasifikace - Dow's Fire & Explosion Index a Chemical Exposure Index	35
7.2.3 Check List (Kontrolní seznam)	35
7.2.4 Safety Audit / Review (Bezpečnostní prohlídka)	35
7.2.5 „What – If?“ Analysis (Co se stane, když ...)	36
7.2.6 Preliminary Hazard Analysis (Předběžná analýza zdrojů rizika)	36
7.2.7 Hazard and Operability Study (Identifikace zdrojů rizika a provozuschopnosti)	37
7.2.8 Chemical Process Quantitative Risk Analysis (Analýza kvantitativních rizik chemických procesů)	37
7.2.9 Human Reliability Analysis (Analýza lidské spolehlivosti)	38
7.2.10 Event Tree Analysis (Analýza stromu událostí)	38
7.2.11 Failure Mode and Effects Analysis (Analýza poruch a jejich účinků)	38
7.2.12 Fault Tree Analysis (Analýza stromu poruch)	38
7.2.13 Konsekventní analýza	38
7.3 VYHODNOCENÍ VELKÝCH ÚZEMÍ PODLE IAEA – TECDOC – 727	39
7.3.1 Úvod a obsah analýzy rizika metodou IAEA – TECDOC – 727	39
7.3.2 Následky závažných havárií	40
7.3.3 Typy dosažených výsledků	40
7.3.4 Výsledná matice rizika	40
7.4 SHRUTÍ K ANALÝZÁM RIZIKA	42

8.	NEBEZPEČNÉ RADIOAKTIVNÍ LÁTKY	43
8.1	ÚVOD K RADIOAKTIVNÍM LÁTKÁM	43
8.2	CHARAKTERISTIKA RADIOAKTIVNÍCH LÁTEK	44
8.3	ZJIŠŤOVÁNÍ RADIOAKTIVNÍHO ZAMOŘENÍ	45
8.4	DEZAKTIVACE	45
9.	NEBEZPEČNÉ CHEMICKÉ LÁTKY A PŘÍPRAVKY.....	46
9.1	ÚVOD K NEBEZPEČNÝM CHEMICKÝM LÁTKÁM.....	46
9.2	KLASIFIKACE NEBEZPEČNÝCH CHEMICKÝCH LÁTEK	46
9.3	TOXICKÉ (JEDOVATÉ) LÁTKY	47
9.4	HOŘLAVÉ LÁTKY	48
9.5	VÝBUŠNÉ LÁTKY	49
9.6	ŠÍŘENÍ OBLAKU PLYNŮ NEBO PAR	49
9.7	BEZPEČNOSTNÍ LISTY NEBEZPEČNÝCH CHEMICKÝCH LÁTEK	51
10.	STANOVENÁ DOKUMENTACE.....	53
10.1	BEZPEČNOSTNÍ PROGRAM PREVENCE ZÁVAŽNÉ HAVÁRIE	53
10.2	BEZPEČNOSTNÍ ZPRÁVA	53
10.3	PLÁN FYZICKÉ OCHRANY OBJEKTU NEBO ZAŘÍZENÍ	55
10.4	VNITŘNÍ HAVARIJNÍ PLÁN	55
10.4.1	Všeobecné požadavky na obsah vnitřního havarijního plánu.....	56
10.4.2	Aktualizace a prověření vnitřního havarijního plánu	57
10.4.3	Seznámení s vnitřním havarijním plánem	58
10.5	VNĚJŠÍ HAVARIJNÍ PLÁN.....	58
11.	RADIAČNÍ HAVÁRIE A JEJICH NÁSLEDKY.....	60
12.	CHEMICKÉ HAVÁRIE A JEJICH NÁSLEDKY	62
13.	SPOLEHLIVOST LIDSKÉHO ČINITELE	64
13.1	ZÁKLADNÍ TEZE SPOLEHLIVOSTI LIDSKÉHO ČINITELE	64
13.2	SPRÁVNÁ PRAXE PRO ŘEŠENÍ SPOLEHLIVOSTI LIDSKÉHO ČINITELE.....	65
13.2.1	Pracovní pozice a spolehlivost lidského činitele	66
13.2.2	Kategorizace systému člověk-technologie	66
13.2.3	Preventivní opatření v souvislosti se spolehlivostí LC.....	67
14.	INFORMOVANOST OBYVATELSTVA.....	69
14.1	SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM	69
14.2	ÚČAST VEŘEJNOSTI	69
14.3	HAVARIJNÍ KOMUNIKACE.....	70
15.	OPATŘENÍ K PŘÍPRAVĚ A REALIZACI PREVENCE, OCHRANY A LIKVIDACE NÁSLEDKŮ PRŮMYSLVÝCH HAVÁRIÍ.....	72
16.	OPATŘENÍ K OCHRANĚ ŽIVOTŮ A ZDRAVÍ OBYVATELSTVA PŘI RADIAČNÍ HAVÁRII	74
17.	OCHRANA OBYVATELSTVA PŘI CHEMICKÉ HAVÁRII	77
18.	ZÁVĚR.....	80
19.	LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE.....	81
19.1	POUŽITÁ A DOPORUČENÁ DOMÁCÍ A ZAHRANIČNÍ LITERATURA	81
19.1.1	České legislativní normy (pouze základní stručný výběr).....	81
19.1.2	Odborná literatura – knižní publikace, domácí	82
19.1.3	Odborná literatura – hlavní knižní publikace, zahraniční.....	83
19.1.4	Odborná literatura – časopisecké publikace	84
19.2	WEBOVÉ STRÁNKY	84

19.2.1	Státem garantované informace – státní ministerstva, úřady a instituce.....	84
19.2.2	Ostatní privátní informace.....	85
20.	PŘÍLOHY	86
20.1	STRUČNÉ CHARAKTERISTIKY NĚKTERÝCH NEBEZPEČNÝCH LÁTEK	86
20.1.1	Amoniak NH_3	86
20.1.2	Chlor Cl_2	86
20.1.3	Oxid siřičitý SO_2	87
20.1.4	LPG (kapalný propan – butan)	87
20.1.5	Benzín (směs uhlovodíků).....	87
20.1.6	Zemní plyn	88
20.1.7	Fosgen COCl_2	88
20.1.8	Metylizokyanát $\text{C}_2\text{H}_3\text{NO}$	88
20.1.9	Kyanovodík HCN	89
20.1.10	Formaldehyd HCHO	89
20.1.11	Sulfan (sirovodík) H_2S	89
20.1.12	Sirouhlík CS_2	90
20.2	BEZPEČNOSTNÍ LIST AMONIAK 28 %	91